2. MIASTO (*1243*) *praep*

a *oraz* o *jasne* (*w tym w* a *21 r. błędne znakowanie*).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

Cum G (*przy rzeczowniku łacinskm – cum A*), *wyjątkowo cum inf lub z przytoczeniem formy*; *zwykle między dwoma członami współfunkcyjnymi składniowo*, *choć niekoniecznie formalnie* (*w znacz.* **2**. *możliwa jest elipsa drugiego członu*).

1. *Występuje w kontekstach dotyczących rożnic i zmian*, *wskazując na element*, *który w danej sytuacji nie wystąpił*, *wystąpił natomiast inny*: *zamiast*, *a nie*, *nie ... lecz*; *pro Mącz*, *Cn* (*835*) :

cum G (*99*) :

W połączeniu z drugim członem (*tj. niezależnym składniowo od „miasto”*) *w postaci rzeczownika lub zaimka* (*68*):

~ *W przypadkach N*, *G i A* (*60*): panna ſama grzechu nyemyala ſtego nyepokutouala [...] a przeto [*Maryja*] myaſto ſkruchy myala nyeuynnoſzcz [...] myaſto ſpouyedzy wdzyącznoſcz a dzyąkouanye zlaſky bozey myaſto doſycz czynyenya pylnye uczynkow dobrych czynyenye *PatKaz III* 137v; *BielŻyw* 92, 126; Rychley naydzie wkarczmię puky Myaſto bozych ſlow nauky. *RejKup* m4v, f4v; *MurzNT* 11; *GliczKsiąż* F8; *LubPs* Q; *KrowObr* 10v, 121; *RejFig* Cc2, Cc2v; widząc Gáál lud rzekł do Zebulá/ Otho lud idźie z wierzchu gor/ Ktoremu odpowiedźiał Zebul/ Cień gor widźiſz miáſto ludźi [*quasi homines*]. *BibRadz Iudic* 9/36, *Is* 25/3, *Esth* 16/20[21]; *GórnDworz* T7; *HistLan* C, C2; *BielSpr* 51v; *WujJudConf* 253v; *CzechRozm* 158v; *ModrzBaz* [41], 66; *KochPs* 68; *SkarŻyw* 286; *Cromerus* miáſto Kieyſtutá/ Lubártá być poimánego od Polakow w przegráney bitwie kłádzie *StryjKron* 437; niechże ſobie/ chceli obáczyć błąd y omyłkę ſwoię/ czyta ſwe Patrefy/ á oni mu miáſto mnie to pokazą *CzechEp* 291, 304, 370; *NiemObr* 141; *KochFr* 94; *KlonŻal* Cv; *ReszPrz* 42; *PudłFr* 52; *OstrEpit* A3v [*2 r.*]; *WyprPl* A2; *WujNT przedm* 29, *s.* 615, 860; Co y Pan Górnicki czyni: który w tym tylko iest rózny, że miáſto kréſki iednéy, vżywa circumflexu *JanNKar* Ev; *SarnStat* 121, 1300; *SkarKaz* 580b; *SkarKazSej* 666b; *KlonFlis* D; *ZbylPrzyg* B2.

~~ *Połączenie*: »kto inszy, co inego miasto [*kogo*, *czego*]« (*1* : *1*): Tu o tych rozumiβ ktorzy vczą ſię czego inego miáſto náuki Bożey. *BibRadz* I 351a *marg*; *CzechEp* 374.

W opozycji do przydawki przy rzeczowniku (*czasem przy elipsie rzeczownika*) [*w tym*: *przydawka liczebnikowa* (*6*)] (*9*): Curruca, Mſzice trawne/ Máły ptaſzek/ żywi ynſzich ptaków ptaſzętá miáſto ſwoyich. *Mącz* 75a; *SienLek* 36; tu mowię wielką omyłká/ álbo rádſzey dwie miáſto iedney. *CzechRozm* 136v, 29v, 199; Ale áza tym ſpoſobem Rzeczpoſpolitą nie znáczñie oſzukawáią: gdy miáſto ſtá dźiewiąćidźieśiąt y dźiewiąći iezdnych/ tylko ſto ná woynę idźie? *ModrzBaz* 121; *CzechEp* 49, 277; *GórnRozm* E3. ~~

W innych przypadkach i połączeniach przyimkowych (*8*): *RejKup* f6v; *GrzegRóżn* E3v; *RejZwierc* 53v; áby ták Chrześćiánie miáſto Chryſtuſa/ Wenuſowi ſię ná mieyſcu onym kłániáli *SkarŻyw* 397; *NiemObr* 111; Nazwiſká od miſtrzow ſwoich nowych: od ktorych ie/ miáſto Chrześćijánow/ Lutrámi/ Káluiniſtámi/ Serwetany zową. *WujNT* 31; *SkarKaz* 274a.

~~ *Połączenie*: »miasto [*kogo*] kto inszy« (*1*): miáſto niego/ ná kogo inſze^go^ to/ co iego ieſt wkłádáli *CzechEp* 352. ~~ ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*30*): *RejPs* 101, 209, 212v; *RejRozpr* F3; Ale iſczie theras febra Garbuie cię miaſto ſrzebra. A miaſto zlota drgnies duſzą *RejKup* f4v, n2; Bo miaſto żon wolno ieft prawie wſzyſtkięm [...]/ które żywno chcą pſoty płodźić *MurzNT* 111, 111; *GliczKsiąż* I7v; *BielKron* 37; *Mącz* 194d; *SienLek* 139; niechay [*dworzanin*] oſtrożnie mowi/ áby miáſto zátrefnowánia/ nie obráźił *GórnDworz* K6v; *RejPos* 179, 276v [*2 r.*]; Ale miáſto napráwy pátrzał káżdy ſwego *RejZwierc* 249, 183; *BudBib* bv; *CzechRozm* 98v [*2 r.*], 236; *LatHar* 248; Záczym miáſto rátunku, chciwi niebożętá Doſtoieńſtwá, y ſwoię máiętność trácili *CiekPotr* 50, 11; *KlonWor* 15.

~ *Połączenie*: »miasto tego co« (*4*): yſz myaſtho thego czo myano bylo owcze y barany spol naſſych zegnacz. Thedy yvſſ theraſſ yedno syedm myl od Braczlawya owcze y Barany poddany Czeſarſczy na naſzych polyach paſzą. *LibLeg* 7/103; *Leop Iac* 4/15; *GórnDworz* E4; *WujNT Iac* 4/15. ~

Cum inf; *w połączeniu z drugim członem w postaci czasownika* (*1*): wdaliśmy się z WM w ty tadinki, ktore, miasto pomocy prosić a starać się z nami o to, aby się tu dosyć temu działo, k czemu ten sjem złożon jest, WM miedzy nas wdali *DiarDop* 118.

Z przytoczeniem; *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w A* (*1*): ieden drugiemu od máthki náłáie/ ſłow ſzkárádych [...] náſádzi/ á miáſto dobry dźień/ owo kárczemne/ powie *GórnDworz* N2v.

a. *Z wyraźnym odcieniem przeciwstawienia* (*drugim członem jest wyraz antonimiczny lub inny o treści przeciwstawnej*) (*cum G*) (*192*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (*109*):

~ *W przypadkach N*, *G i A* (*95*): Zonę ſobie z rownego ſtanu poymoy. bo ieſthli z wyſſzego poymieſz, pany będzieſz mieć nad ſobą miaſto przyiaciół. *BielŻyw* 18; áby miáſto błogoſłáwieńſtwá wieczne przęklęctwo ſie nánie obroćiło *RejPs* 163v, 140; *SeklKat* F2v; *RejKup* n4v; *BielKom* F4v; *LubPs* Yv, Z; Iuż miáſto muſzkátełły w gárdłoć ſmołę leią *RejWiz* 84; *Leop Is* 42/16, *Luc* 11/11; *RejFig* Cc3; co nád nagorſze/ iż miáſto potraw zdrowych/ śmiertelny iad á trućiznę im podawáią. *BibRadz* *3v, *Hab* 2/16, *Luc* 11/11; *BielKron* 227; *GrzegRóżn* B2v, E3; *OrzQuin* D4; *SienLek* Xxx; miáſto małżeńſkiego łożá/ máry/ á miáſto weſela/ pogrzeb/ roſkáż ábyć przyiaciele twoi gotowáli. *GórnDworz* Y6v [*idem KochWz* 139], N6, R7; A dam/ powiáda Pan/ miáſtho okowánego páſá powroz/ miáſto roſkoſzney oney wonnośći ſmrod/ miáſto fáceletká zgrzebi/ miáſto tkanki perłowey łyśinę *RejPos* 306, 54 [*3 r.*], 59v, 60v, 61, 68 (*20*); Pátrzay miáſto pokory [...] iáka pychá/ iáka nádętość/ iáka ſromotá wzroſłá miedzy námi *RejZwierc* 190v, 36v, 76 [*2 r.*], 192v [*2 r.*], 261; *WujJud* A7v; *BudNT Luc* 11/11; *CzechRozm* 39, 119; *ModrzBaz* 63, 124v; *SkarJedn* 35; *Oczko* 18v; *SkarŻyw* A5, 208; *StryjKron* A6; *NiemObr* 18; *KochWz* 139 [*2 r.*]; *BielSjem* 17; *ArtKanc* K6; Y Doctorá tego/ ktoryby miáſto lekárſtwá dał choremu trućiżnę/ ſrożeyby práwo ſkáráć miáło *GórnRozm* B4v; *GrabowSet* V3; *KochAp* 12; *WujNT Luc* 11/11, s. 470, *Philem* 16; *PowodPr* 84 [*4 r.*]; *SkarKaz* 2a [*2 r.*], 420b, 580b [*4 r.*]; *CzahTr* B4; *SkarKazSej* 701b [*2 r.*], 704b [*3 r.*].

~~ *W opozycji do przydawki przy rzeczowniku* (*5*): *GrzegRóżn* Hv; cżęſtokroć miáſto rzeczy vcżćiwych/ trzymáią śię ſproſnych/ miáſto wiádomych trzymáią śię niewiádomych/ miáſko [*!*] pożytecżnych ſzkodliwych/ miáſto drogich ábo zaonych trzymáią śię podłych. *ModrzBaz* 6. ~~

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (*14*): *LubPs* Q; *Leop Eccli* 6/1; Bych lepak miáſto niebá do piekłá nie tráfił *RejFig* Dd; *BibRadz Hab* 2/16, II 141a *marg*; á on wnet miáſto opráwce sſtał ſie káznodzyeią. *RejPos* 172v, 184; Y nágradza mu to przeklinániem y złorzeczeńſtwem/ á miáſto cżći potwarzą oddawa. *BudBib* I 66a *marg*; then co béł chór/ alboby w więntſzą choróbę wpadł/ álbo miaſto zdrowia w śmierć. *Oczko* 24; *KochPs* 151; *PowodPr* 53; *SkarKaz* 274a [*2 r.*]; *SkarKazSej* 704b. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci przysłówka (*1*): TV MIASTO OBIECANEY KROLEWSKIEY LOZNICE, IANIE TENCZYNSKI, LEZA TWE KOSCI VSPIONE *KochPam* 88.

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*80*): miáſto przedłużenia rádſſey niechay będą ſkrocone dni czáſow iego. *RejPs* 163, 101; A też ſie tráfi drugiemu Miáſto lekárſtwá chromemu Przetręćić do kończá nogę *RejRozpr* Ev; prziwiodą dziecie do biſkupa/ a on miaſto poczwierdzenia wiari/ vcziny ye nowokrczeńczem *SeklKat* Zv, I3v; Thanieć gra miaſto ſpiewanyą A baieć miaſto kązanią. *RejKup* m2, g6, n2v, o4; *MurzNT* 46; *LubPs* R5; Ale miáſto pomocy á myáſto obrony/ Skubie ony nędzniki iáko Iáſtrząb Wrony. *RejWiz* 123v, 98v, 175; *OrzList* c; *RejZwierz* 70v, 134v; *BibRadz Sap* 11/7; *BielKron* 304, 398v, 402v; *RejAp* 93v; *GórnDworz* L5; poſyłałem Proroki/ á oni miáſto vznánia ſwoiego á miáſto obacżenia ſwego pobili y pomordowáli ie. *RejPos* 321, 54, 54v, 205v, 338v [*3 r.*], 346; Ano więc miáſto ſzczężſcia cżáſem ſie krew leie *RejZwierc* 245v, 192v; *Strum* Q4v; *CzechRozm* 213v; *ModrzBaz* [41]; *Oczko* 12; *KochPs* 49; On zły cżłek łyſy/ miáſto iáłmużny/ nos mi vpalił. *SkarŻyw* 508, 312, 479; *KochTr* 5; *StryjKron* 617, 682; *CzechEp* *3 [*2 r.*], 51 [*3 r.*], 139; tego z ktorym ma przą/ miáſto duchá ćichego/ iákiego piſmo ś. w wiernych záleca/ gniewliwie y popędliwie/ [...] beſtyą [...] przezywa. *CzechEpPOrz* *3v; *NiemObr* 67, 154; *KochFr* 134; *ArtKanc* E13v; *ActReg* 121; *GostGosp* 12, 56; *Phil* Q3; Troſkliwy miáſto ſtráchu/ niech ſie śmieie. *GórnTroas* 31; *GrabowSet* F3v, S3; *KochFrag* 40; á miáſto poćiechy ślefz á dopuſczaſz ná mię co mię ſmęći á trapi *SiebRozmyśl* E4v; Mozny ſłábſzego ſkubł miáſto pomocy. *KlonKr* A4; *PowodPr* 4, 40, 43, 48, 68, 71; *GosłCast* 71.

~ *Połączenie*: »miasto tegoco (*a.* aby, *a.* iż)« (*7*): á [*Pan Bóg*] miáſto tego co iem miał dáć poſieſć roſkoſſne kráyny roſproſſył ie w ſproſne poſluſſeńſtwo miedzy rozmaite národy. *RejPs* 158; *LubPs* Z; *Leop Ps* 108/4; á miáſto tego iż niekthorzy byli prędkiemi w oſądzeniu iedni drugich/ áby rádſzey káżdy ſam o ſobie miał ſtáránie *BibRadz* II 90c *marg*; *RejPos* 338v; *CzechRozm* 235v, 236v. ~

b. *Z odcieniem zastępstwa*, *zamiany*, *podstawienia* (*338*) :

cum G (*337*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (*308*):

~ *W przypadkach N*, *G i A* (*290*): On miáſto ślubionych wołow/ Wźiąwſzy ſto wołowych gnatow: Ná ołtarz Bogu położył *BierEz* I2v, R; *OpecŻyw* 128v; *TarDuch* [C4]; *FalZioł* I 27a, 37d; Mak ktorys mi poſłał miękki ku iedzeniu, miaſto niego trochę ziarnek pieprzu odſyłam *BielŻyw* 152, 114; *RejPs* 101; *RejRozpr* H2; *ZapWar 1545 nr 2646*; *LibMal 1547*/127v, 134v; *RejKup* cc4; *MurzHist* N3v; *MurzNT Matth* 2/22, *s.* 11, 73v, *Luc* 7/28; Co po dźiśdźyeń yego ſludzy kácerzowye czynyą: myáſto ſlowá bożego ſwoye dumy y wymyſly obłędliwe ludźyom podawáyąc. *KromRozm II* n4; *KromRozm III* Fv, M2 [*2 r.*]; *BielKom* A4v; gdy poczuł iż myáłá dzyecyę/ kazał yey ye dáć áby ono zyadł/ oná

miáſto dzyecyęcyá dáłá mu kámyeń obwinąwſſy go w ſukno/ mowyąc/ thomći myáłá. *GliczKsiąż* C8; *GroicPorz* i4, q2 *marg*, dd, kkv [*2 r.*], nn4v, oo4v; *KrowObr* 11 [*3 r.*], 91, 96v, 149; *RejWiz* 14v, 65; Pan ſie będzie potykał miáſto was/ á wy będziećie milczeć. *Leop Ex* 14/14; Tedy Krol co rychley przyiáchał vśmierzyć á vſpokoić ie/ zoſtáwiwſzy miáſto ſiebie iednego z podrożnich towárzyſſow ſwoich *Leop* 2.*Mach* 4/31, *Num* 32/14, *Deut* 1/38, 18 *arg*, *Iudic* 15/2, 2.*Par* 1/8 (*11*); Tedy táki może domá oſtáć/ á wſzákże miáſto ſiebie ma wypráwić poczet wedle maiętnoſći *UstPraw* D3; *RejFig* Ee2; *RejZwierz* 8; *WyprKr* 97; *BibRadz Gen* 11/3 [*2 r.*], 22/13, *Num* 18/26, 3.*Reg* 2/35 [*2 r.*], 15/28, *Ez* 44/28; *OrzRozm* Cv; wyrzućili obrázy zewſzytkich kośćiołow/ dáli vbogim ku paleniu ſobie miáſto drew *BielKron* 205v, 10, 13, 13v, 15, 32 (*24*); ktorzy przeciwni ſą iednemu Bogu Oycu (ale miáſto niego iednego Bogá Troycę ſtánowią) *GrzegRóżn* L2, E, E2v [*3 r.*], F4, F4v [*3 r.*], H2 [*2 r.*], 13, L4v; Qui meum tempus obsideret. Któryby móy czás obſiedział/ to yeſt miáſto mnie móy czás záſiedział. *Mącz* 380a, 42a, 158a, 323a, 380a; *OrzQuin* S4; możeſz miáſto octu piwá álbo wody w thy lekárſtwá vżywáć *SienLek* 96v, 37v, 38v, 50v, 106v, 118v (*12*); *GórnDworz* F2v, Q2, T7, Z4v [*2 r.*]; *Circumferentia* tedy thu ieſt miáſto dłużey/ á puł Diámetru ieſt miaſto ſzérzéy. *GrzepGeom* H4v, H4v; *HistRzym* 31v; *RejPos* 33, 190, 267 [*2 r.*], 305, 338v; *BiałKat* 128v; *GrzegŚm* 29 [*3 r.*]; *HistLan* B4v, D4; Bo nie mnimay ábyć tylko dla tego piſmá ſwięthe zoſtáwiono/ ábyś to ſobie czytał miáſto fábuł *RejZwierc* 198v, 258; *BielSpr* 4; iednego do czáſu zá głowę y zá ſędźiego/ miáſto Páná Chriſtuſá/ mieć niechcećie. *WujJud* 123v, B2, 20v, 149v; *KochList nlb* 3; *RejPosRozpr* b4; *RejPosWstaw* [143[4]]v; iż W litery niemáią/ przeto miáſto niey V piſzą *BudBib* ev; Potym vmárł Hádád/ y krolował miáſto niego Sámláh *BudBib Gen* 36/36, *Gen* 36/33, 34, 35, 37, 38 (*24*); *Strum* N; *BudNT Matth* 2/22; *CzechRozm* 26v, 93v [*2 r.*], 117, 187v, 212 (*9*); iáko oracże/ nie ſáme role/ ále pożytki z nich przychodzące/ ábo pieniądze miáſto nich dawáią *ModrzBaz* 122v, 4v, 45, 120v [*2 r.*]; *Oczko* 34v; *SkarŻyw* A2, 224, 462, 519; *StryjKron* 110; *CzechEp* 145, 149, 307, 330, 331 (*8*); *NiemObr* 19, 114, 132; *KochFr* 130; *ZapKościer 1585*/57; *ArtKanc* E6v; co lepiey/ ieśli pod práwem żyć/ czyli pod władzą człowieká cnotliwego y mądrego/ [...] ktoryby był miáſto práwá *GórnRozm* Ev, Hv, Lv; Bo miáſto złotá/ które z wyroku dáć mieli/ Srebro kłádli *KochProp* 10; *WyprPl* C2; *LatHar* 79, 556; kiedy miáſto onych wſzytkich ceremoniy zakonnych/ dał kroćiuchne przykazánie wiáry y miłośći. *WujNT* 557, 453, 482, 519, 2.*Cor* 5/19 [*2 r.*], *s.* 773, 841, Xxxxx2; Oycowie Opiekuny miáſto śiebie dáią *SarnStat* 595, 187, 378, 776; *KlonKr* F3v; *SkarKaz* 240b, 421a [*2 r.*]; *KlonWor* 67; *ZbylPrzyg* B4v.

~~ *Połączenie*: »in(n)y (*a.* inszy), kto inny (*a.* inszy), co innego (*a.* inszego) miasto [*kogo*, *czego*]; [*co*] miasto czego innego« [*szyk 7* : *3*] (*5* : *2* : *2*; *1*): *FalZioł* I 17b; *ConPiotr* 30v; *OrzList* cv; *BibRadz Gen* 4/25; Kretá obłupiwſzy vpiec/ á dáć go temu ieść co Bożą kaźń miewa/ miáſto czego innego *SienLek* 60; *RejPos* 331v; *CzechRozm* 40v; dał mi Bog inne plemię miáſto Ablá/ ktorego zábił Kaim *SkarŻyw* 269, 263; Christus ſam á nie kto inſzy miásto niego krolowáć muśi. *CzechEp* 328 *marg*.

Wyrażenie: »jeden miasto drugiego« (*2*): Cżęſto ſie iedná miáſto drugiey miánuie Bábilonia z Aſyryą dla ſpolnego páńſtwá *BielKron* 267, 21.

W opozycji do przydawki przy rzeczowniku [*w tym*: *przydawka liczebnikowa* (*7*)] (*45*): *MurzHist* M2v; *KromRozm III* B6; To mowi Pan: Podruzgotałeś łáncuch drewniány: vczynże miáſto niego łáncuch żelázny. *Leop Ier* 28/12, *Prov* 21/18 [*2 r.*], *Is* 42/16; *BibRadz Ez* 1/15; Páſterz martwe

dzyecię przyniosł Hárpagowi / ktore ſchowano vczćiwie miáſto krolewſkiego. *BielKron* 112v, 21, 96; przepuśćili Pan Bóg/ [...] ná dźiśieyſzégo Páná náſzégo śmiérć/ tyśiąc Królów miáſto iednego/ zárázem Polſká mieć będźie. *OrzQuin* Y3v; gdzie ieſt dobre Polſkie ſłowo/ tám zle cżyni/ kto Láćińſkie miáſto niego kłádzie *GórnDworz* F6, F2, F3, F4, Aa2v; Bog w Troycy iedyny miáſto prawdźiwego Bogá Oycá *GrzegŚm* 29, 29 [*3 r.*]; ſtrzeż mężá tego/ (bo) ieſli go vpuśćiſz/ tedy duſzá twoiá będzie miaſto duſze iego *BudBib* 3.*Reg* 20/40, *Num* 3/45, 3.*Reg* 20/43 [*2 r.*] *Ez* 4/15; Tá záś náuká nowego tego przymierza/ miáſto rzeczy źiemſkich/ niebieſkie: miáſto ćieleſnych/ duchowne: miáſto doczeſnych/ wieczne: miáſto też zwierzchowney ſłużby Bożey ceremoniálney/ wnętrzną duchowną w prawdzie náleżącą [...] záleca. *CzechRozm* 111v; *ModrzBaz* 65, 132v [*2 r.*]; *SkarŻyw* 324; *CzechEp* 332, 381; ieſli ná mieyſcu oczu/ mogło ich więcey być niż dwá/ tákże miáſto dwu rąk więcey niż dwá *NiemObr* 47; które [*jarmarki*] ná gránicách ſą miáſto Iármárków/ które piérwéy zwykły w Niemcách ná Sląſku bywáć *SarnStat* 1227, 387, 951, 1040, 1227, 1228 [*2 r.*].

~~~ *Połączenie*: »miasto [*którego*] in(n)y (*a.* inszy)« [*szyk 2* : *1*] (*3*): *RejZwierz* 93; *BielKron* 372; inſzy ſwoy [*zakon*] miáſto onego Bożego poſtánowił *CzechRozm* 82v. ~~~ ~~

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (*16*): *KromRozm III* Q3v; *WyprKr* 29; vwárzyłá ie [*koźlęta*] á kazáłá nieść Izáákowi miáſto Ezau *BielKron* 14, 26v, 374v, 403; Arundo, [...] laská ná którey dzieći yeżdzą miáſto konia. *Mącz* 17b; *WujJudConf* 179v; *SkarŻyw* 389; *Phil* F3; *LatHar* 274; *ZbylPrzyg kt*v.

~~ *W opozycji do przydawki przy rzeczowniku* (*4*): *WujJud* 47; rácż ie miáſto świeckich poćiech/ ktoremi wzgárdźili/ duchownemi y niebieſkimi/ hoynie y cżęſto obſyłáć *LatHar* 628; *SarnStat* 289, 1226. ~~ ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*33*): Miaſto łaznie zawſze ciała pocierać rano od wierzchu aż na doł *FalZioł* V 65; iedni mowią pax huic domui/ a drudzy pax vobis/ miaſto zwyczáinégo pozdráwiania *MurzNT* 43v; *GliczKsiąż* N7v; *GroicPorz* q4v, v3, x3; *RejWiz* 15v, 139; A gdyż złotá áni ſrebrá Litwá niemiáłá ná poſag/ miáſto tego więźnie wſzytki co ich w Polſzce nábráli/ wypuśćili. *BielKron* 371; *GrzegRóżn* Hv [*2 r.*]; *KwiatKsiąż* K2; *GórnDworz* C3, Qv, Kk7v; *RejPos* 338v; Ze Pan Chriſtus [...] miáſto zábiiánia bydląt/ ſam śiebie ofiárowáć roſkazał. *WujJud* 149; *CzechRozm* 68v; *ModrzBaz* 110, 143; *SkarJedn* 233; *SkarŻyw* 372; inſzych wſzytkich zbiegámi y tułakámi y niewiedzieć iáko: miáſto zbićia rzeczy ie^{go} ſłowem Bożym/ przezywa. *CzechEpPOrz* *3v; *KochWr* 26; *LatHar* 45, 483; *WujNT* 287; Miáſto nakłádów ná obronę potoczną, y áby Quártá domá zoſtáłá, rádzą niektórzy, Márchionatus Niemieckim ſpoſobem poſtánowić. *SarnStat* 130, 745, 916, 955; *PowodPr* 22; *SkarKaz* 158b.

cum A lat (*1*) : Te dni miáſto *Terminos Regales SarnStat* 162.

c. *Z odcieniem odstępstwa od normy*, *od współczesnego autorowi zwyczaju* (*cum G*) (*42*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (*40*):

~ *W przypadkach N*, *G i A* (*35*): Thorpus ieſt riba iako ſqatina która miaſto grzebienia ma chrzęſlkę *FalZioł* IV 40b; *GlabGad* D8v; gdźyeby [...] ręce widźyeć/ álbo myáſto żołądká tráwić/ pálce ſlyſſeć álbo yeſć chćyáły *KromRozm III* F7v; *KrowObr* 233v; *RejWiz* 23v; *RejZwierc* 118; Spráwi to Pan/ iż miáſto dżdżá ſpádnie proch y popioł ná twoię źiemię *BibRadz Deut* 28/24; Miáſto piwá był ſuk ktory
~~~

s Pálmowego drzewá ćiecże. *BielKron* 446, 8v, 294v [*2 r.*], 301v, 368v, 427, 441v, 452v; Medusa, Dziéwká Phorci która miáſto włoſów węże ná głowie miáłá *Mącz* 213c; Monodus, [...] Który miáſto zębów cáłą kość w dźiąsłách ma. *Mącz* 230c, 76b, 147b, 223b, 276c, 371c; *Prot* A3v; *GórnDworz* Q8v; *BudBib Deut* 8/9; Sniło ſię iey iuż ná dniu/ że miáſto dziećięćiá Pochodnią vrodziłá. *KochOdpr* D2v; *KochPs* 159; *SkarŻyw* 271; Płáczżoie ſośnie rzewniwe/ miáſto łez żywicę Leyćie proſzę obſićie przez martwą źrzenicę. *KlonŻal* A3v, Bv; *Calep* 1082b; *WyprPl* C3; *KmitaSpit* B2; *KlonWor* 6.

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (*5*): mowá twoiá fáłſſywa [...]/ ktora ieſt podobna ku oſtrey brzytwie/ ktora miáſto ogolenia włoz ku vrznieniu gárdłá ſie ſáma obráca. *RejPs 78*; tákże y domy rąbią kośćią oſtrą miáſto ſiekier álbo piły. *BielKron* 441, 270v; *LatHar* 273; *ZbylPrzyg* A2. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*2*): miáſto dzwonu kápłan ich wleźie ná wieżę wyſoko/ wetknąwſzy dwa pálcá w vſzy woła *BielKron* 259v; zową iedny [...] Eſsedones/ ktorzy rodzice ſwe iedzą miáſto pogrzebu koſztownego. *BielKron* 296v.

d. *W opozycji form językowych, z których zwykle jedna jest uważana za błędną, druga za poprawną* (*dotyczy zasad ortografii, poprawek błędow drukarskich, różnic w tłumaczeniach itp.*); *użycia te zawierają trudne do rozdzielenia elementy wszystkich wyżej wyodrębnionyeh odcieni* (*150*) :

cum G (*30*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N, G i A (*25*): A niemá nigd mnimac/ aby to ii prożnęm było/ abo żeby wſzędźie/ ſyllaba/ iéi/ mogła być miaſto nie^{go} napiſaná *MurzOrt* B2; *WujJud* 104v; *BudNT przedm* b3; *CzechRozm* 138; po Zydowſku *Heah*: miáſto ktore^{go} ſłowá/ w Pſál: 34. położono *Eheu*. *LatHar* 700 *marg*; Tákie záś dwie kreſce známionuią/ iż miáſto ſłow ktore ſię miedzy nimi [...] znáyduią/ inne kśięgi inſze ſłowá máią/ przy tákimże znáku ná brzegu wyrážone. *WujNT przedm* 29; Eloi/ Eloi [...] (*marg*) Słowá to Cháldáyskie: miáſto ktorych Zydowie mowią: El (–) *WujNT Mar* 15/34, *przedm* 22; *JanNKar* Fv, F3, G; X malo vziwamy: richley miaſto niego/ ks *JanNKarKoch* F4.

~ *Połączenie*: »co inszego miasto [*czego*]« (*1*): Kálwin ma Iſtność tám gdźie iey oycowie nie mieli/ ále co inſzego miáſto iey. *GrzegRóżn* 13.

W opozycji do przydawki przy rzeczowniku (*czasem przy elipsie rzeczownika*) [*w tym*: *przydawka liczebnikowa* (*4*)] (*11*): Omyłką ſie to iákąś ſtáło/ iż miáſto piąćinaśćie lat Ezechiaſzowych/ ktore miał niſz Krolem zoſtał/ nápiſano dwádzieśćiá y pięć. *CzechRozm* 136, 136v [*3 r.*]; miáſto /ſ/ łáćińſkiégo, łácnoby mógł polſkié vczynić. *JanNKar* F.

~~ *Połączenie*: »miasto [*czego*] inszy« (*1*): Graeckie wſzytkie/ miáſto tych oſtátnich ſłow/ inſze máią *WujNT przedm* 14.

Wyrażenie: »jeden ... miasto drugiego« (*6*): Antiptosis [...], Gdy yeden caſus á ſpadek miáſto drugiego bywa wzięt w mowie. *Mącz* 11c, 11d; *SienLek* Vuu2; Poetowie mowiącz o bogach/ wielekroć iednę płeć miáſto drugiey kłádą *GórnDworz* X8; *RejPosRozpr* c3 [*2 r.*]. ~~ ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*5*): Bo co był Apoſtoł nápiſał/ Wtory człowick zniebá niebieſki/ to Márkion miáſto tego nápiſał/ Wtory człowiek ſam Pan zniebá. *BudNT*

przedm c4; tego ſłową/ Dány/ Graeckie exemplarze iedne zgołá nie máią/ á drugie miáſto niego ták czytáią: Abowiem ieſzcze nie był Duch święty. *WujNT przedm* 13, s. 603, 726.

~ *Połączenie*: »miasto tego gdzie« (*1*): miaſto te^go^/ gdzieby ſie poloſchyc mialo po s. z. lepiey poloſchic c. h. *JanNKarOrz* F3v. ~

α. *Wymienia wyraz, formę, literę, cytat, który uległ zmianie* (*120*) :

cum G (*54*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (*47*):

~ *W przypadkach N, G i A* (*46*): miáſto Bogá Byto/ Antykryſt ma Bogá Iſtność *GrzegRóżn* G3; Bo ták święty Lukaſz to wyłożył/ ktory miáſto Win/ Grzechy nápiſał. *KuczbKat* 415; *BudBib* c [*3 r.*], I 411c *marg*; *CzechRozm* 198v, 199; Drukarz ſię podobno omylił kłádąc widome miásto widźiánego *CzechEp* 198; *NiemObr* 141; *LatHar* 167, 333 *marg*; kiedy miáſto krztu/ nurzánie/ ábo ponurzánie; miáſto krzćićielá/ ponurzyćielá; miáſto Chrześćijániná/ Chriſtiániná; miáſto kápłaná/ ofiárniká ábo ofiárowniká miáſto pokuty/ vpámiętánie ábo pokaiánie; miáſto kośćiołá/ zbor; miáſto bożnice/ zgromádzenie ábo ſzkołę; miáſto Doktorow Zydowſkich/ kśiężą ábo zakonniki; miáſto kielichá/ czáſzę ábo kubek: y inne tym podobne terminy ſtárym Chrześćijánom nieſłycháne wnoſzą *WujNT przedm* 8, *przedm* 8 [*5 r.*], s. 11, 193, 217 [*4 r.*], 735, 736 [*3 r.*].

~~ *Przytoczona forma poprzedzona jest wyrazem wprowadzającym* (*10*): Káldeyſki wykłádácz miáſto słowá tego prorokował/ położył ſzálał. *BibRadz* I 161a *marg*, *5v, II 2b *marg*; *BiałKat* 93v; *BiałKaz* E4; *BudNT przedm* b7; *WujNT przedm* 14, 24; miáſto litery /z/ które do /c/ przydáiemy, rychléybym rzékł, żeby nád /c/ położyć punkt miąſzy *JanNKar* E2v, F4v. ~~

W innym przypadku (*1*): Strzeż ſię y przekłádu Bezinego/ Brzeſkiego y Czechowicowego/ ktorzy miáſto Przeyzrzenia Bożego położyli/ Opátrznośćią Bożą *WujNT* 403. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*7*):

~*Połączenie*: »miasto tego co« (*7*): Słowo Greckio miáſto tego cochmy my położyli chwalcą/ znáczy dozorcę abo wytrykuſzá koſćielnego. *BibRadz* II 77b *marg*; *BudBib* b2, c, c3; A tę drugą odkłáda do ſądnégo dniá/ miáſto tego co miał rzéc/ do ſądowégo dniá *KochAp* 13; *WujNT przedm* 14, 23. ~

Z przytoczeniem (*66*) : niedobrze piſzą ktorzy piſzą gi miaſto j/ gdy mowią/ poiął gi s ſobą/ miaſto poiął j *MurzOrt* Bv, B2, B2v [*2 r.*], B3 [*3 r.*]; w tymże kápitulum v. 24. ſtoi ſtáłnnął miáſto ſtánął *BibRadz* *5v, *5v [*5 r.*]; *BielKron* 476; *WujJud* 65; Oni miáſto tey nápiſali iego/ iakoby też z męża niewiaſtę vczynili. *BudBib* c2v; Strzeż przykazań moich á żyw (*marg*) Miáſto/ a będzieſz żyć Imperátiuus pro futuro. (–) *BudBib Prov* 7/2, c, I 28b *marg*, 259a *marg*, 341b *marg* [*2 r.*], 371a *marg* (*11*); *BudNT* Gg3; omylił ſie naprzod w liczbie piſząc liſt 29. miáſto 37. *CzechRozm* **7; Liſt 44. miáſto y ma być kreſká *CzechRozm* **7v, 31, 38 *marg*, 63 [*4 r.*], 201v [*3 r.*], **4v, **7v, **8; *CzechEp* 124; *NiemObr* 108; Drudzy mowią/ moiá w tym winá/ miáſto thego mi żal. *LatHar* 85 *marg*; Ian świádczy (*marg*) miáſto świádczył. (–) o nim *WujNT Ioann* 1/15, *przedm* 20, s. 78 *marg*, 308 *marg*, 359 *marg*, 397, 556, 603 [*2 r.*]; *JanNKar* E2v [*2 r.*], E4v [*2 r.*]; *JanNKarOrz* F3v; *SarnStat* 1305 [*2 r.*]; Láćiná Niemiecka/ łatwie ią zrozumieſz iedno cżytay F miáſto V, cżytay B miáſto P, cżytay D miáſto T: et è contrà Z miáſto S, miáſto Teuto, Taito. *KlonFlis* H2v *marg*.

e. *Wskazuje na równoważność w przeliczeniu jednostek różnego rzędu* (*tu o procencie od sumy płaconym rocznie lub miesięcznie*) (*cum A lat.*) (*4*) : Unciaria lex, Byłá yedná vſtáwá która zákázowáła áby nie więcey yeno yeden płát albo lichwá od głowney ſumny [*!*] w rok był płácón/ któriſzto rok tu miáſto aſſem á mieſiącá/ miáſto vncias bywáyą ráchowáni. *Mącz* 502b, 342c, 464d.

f. *Wskazuje na element charakteryzujący się odmiennymi cechami*: *inaczej niż to*, *o czym była mowa poprzednio* (*cum G*) (*3*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (*2*): iż IEzus/ miáſto wielu inſzych Ofiárownikow/ ktorym śmierć długo trwáć nie dopuſzczáłá/ doſtał Ofiárownictwá aparauaton/ to ieſt/ nie przeſtępnego/ [...] ktoreby ieſzcże z iednego ná drugiego przeſtępowáć/ ábo przenoſzone być miáło/ ále ktore iuż ná nim ſámym miáło wieczżnie zoſtáć. *CzechRozm* 181; Ale cośći inſzego było co ich wielkimi vczyniło/ czego my teraz zgołá niemamy: domowa dźielność/ przećiw poddánym ſłuſzne roſkázowánie: á vmyſł wpoſpolitych rádach ſzczyry áni ſwą wolą ábo priwatámi iákimi niezáćiągniony. Miáſto tego my mamy zbytki/ á chćiwość: dobrá poſpolitego *PowodPr* 78.

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*1*): Gdyż/ kto iedno chce zá Chriſtuſem chodźić: temu ſię trzebá ſámego śiebie záprzeć y krzyż ſwoy ná ſię wźiąć. [...] Gdźie miáſto tego pod zakonem/ gdy go pilnowano/ záwżdy wolność bywáłá od wſzech zlych przypadkow/ z błogoſłáwieńſtwem wſzelákim dóbr źiemſkich ćieleſnych *CzechEp* 368.

2. *Wskazuje na szeroko pojętą funkcję*: *jako*, *jak* (*w podgrupach* **a**. – **f**. *zawsze cum G*); *pro*, *vice Mącz*, *Modrz*, *Cn*; *in loco Modrz*, *Cn* (*385*) :

a. *Wskazuje na skutek*, *efekt*, *zwykle pokrywający się z intencją*, *celem działania* (*37*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (*lub jego elipsą*) (*24*): *GliczKsiąż* C5v; Pan mi dał miáſto nagrody ięzyk/ ktorym go będę chwalił. *BibRadz Eccli* 51/29, I 61a *marg*; *BielKron* 250v, 445v; Corona civica, Wieniec który mieſzczánin yeden drugiemu dawał miáſto vpominku rátowánia/ á ſpomożeniá z nieyákiey niebeſpiecznośćy. *Mącz* 66a, 122a, 299b, c, 307d, 475a; *RejPos* 19; Do tego coby miał wolą cżyść ty wtore kſięgi miáſto Proemium. *RejZwierc* 29v, 179v; *KochPs* 157; *SkarŻyw* 337; *ArtKanc* M17; *LatHar* 548; Bo y to nic k rzeczy/ co on miáſto dowodu przywodzi *WujNT* 504; Tátárſcy Carzowie miáſto ſymbolum ſnop ſtrzał związány nośili, áby pámiętáli ſtrzéc ſie rozerwánia. *SarnStat* 121, *7v, 421; *KlonFlis* C4v.

~ *W połączeniu z bliskoznacznym przyimkiem*: »miasto[*czego*] albo na [*co*]« (*1*): Specimen sumere, Nieco miáſto proby álbo ná probę wziąć. *Mącz* 404d. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*13*): moſt z wiatru vdziałał, po ktorim miaſto krotochwile chadzał. *BielŻyw* 123, 116, 154; miáſto káżdey poćiechy rozmyſlam ſobie ſwięte vſtáwy twoie. *RejPs* 179; Ludzye potym miáſto iednego nabożeńſtwá chodzili do tego okrętu *BielKron* 5v; miał w obyczżáiu/ iż miáſtho klątwy cżęſto mawiał/ boday mię thák myſzy ziádły. *BielKron* 342, 147v, 272v, 375; *RejZwierc* 107; Przeto náoſtátku przydamy tu miáſto zámknienia/ co Chrześćiánin o tym Sákrámenćie wierzyć y trzymáć ma. *WujJud* 262v; *ModrzBaz* 55; *StryjKron* 406.

b. *W skazuje na funkcję społeczną*, *stanowisko* (*też w kontekście przenośnym*); *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika* (*19*) :

W przypadkach N i A (*18*): *MurzHist* S3v; *OrzRozm* A4; co możnieyſzy kleſzczżeńce przy żonách chowáią miáſtho Ochmiſtrzow *BielKron* 261, 272, 411; Inire interregnum, [...] wſádźić ſie miáſto zwiérſchnego páná ná ſtolec królewſtwá wákuyącego. *Mącz* 350a, 253b, 267a; *RejPos* 315; NApierwſzy przełożony był Legat od wſzego Senatu Rzymſkiego mieſzczżánin miáſto Hetmána *BielSpr* 12v; *ModrzBaz* 89v, 92v, 132; *SkarŻyw* 291; gdźie grzeſzny człowiek miáſto inſtygatorá ma ſumnienie/ miáſto świádkow/ Páná Bogá y Anyoły iego/ miáſto ſędźiego/ kápłaná *LatHar* 133; *KlonWor* 62.

W innym przypadku (*1*): Drugi [*artykuł od nich był pisany*] áby niebyli miáſto ſług iedno wolnymi *BielKron* 203.

c. *Wskazuje na zastosowanie niezgodne z właściwym przeznaczeniem* (*też w kontekście przenośnym*); *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika* (*40*) :

W przypadkach N, G i A (*35*): *BielŻyw* 70; Kárty/ Száchy/ Wárcaby/ miáſto lepu ſtoią/ Przy ktorych ſie ći ptacy rádzi też więc broią. *RejWiz* 103v, 97v; Nábrał s ptáſzych ſkrzydł pierza/ y woſkiem ie ſpráwił/ Potym ie ſobie do rąk/ miáſto ſkrzydł przypráwił. *RejZwierz* 116v; prowádźiłá ie dźiwną drogą/ thák iż im [*mądrość*] we dnie byłá miáſto zaſłony/ á w nocy miáſto świátłośći. *BibRadz Sap* 10/17, *Ex* 35/15, 17, *Ez* 4/3, 1.*Mach* 1/35; *BielKron* 296v; yako Diogenes faſę álbo dół miał miáſto domu. *Mącz* 93d, 80c [*2 r.*], 208a, 296d, 314a, 481a; *SienLek* 110v; Amazones, żony Thátárſkie gdy ku wálce iádą/ miáſto zbroie ſkory wężowe ná ſie kládą *BielSpr* 43; *BudBib Ps* 68/11 [12], *Ez* 4/3, 1.*Mach* 1/35; *BudNT* 1.*Cor* 11/13[15]; ktorzy mowią iż Duch święty w pánnę wſtąpił/ y onże w niey miáſto naſienia był *CzechRozm* 156v; *PaprPan* Dd3v; *KochPs* 159; ſpał ná mieyſcu onym/ ná ták twárdym y vbogim łożu: miáſto poduſzki kámień/ á niebo miáſto pierzyny máiąc. *SkarŻyw* 346, 212 [*2 r.*]; *GostGosp* 46; *LatHar* 407; *KlonFlis* E3v; Náżycż ty mnie zdrowych nog: ia náżyczę tobie Oczu miáſto pochodnie *KlonWor* 51.

W innych przypadkach lub połączeniach przyimkowych (*5*): Alexander powiada że Virgilius ogrod nie ruſzaiącim wiatrem miaſto muru obegnał *BielŻyw* 123, *nlb* 4, 72; [*Cesarz*] kazał iedno drzewo wyſokie ná cżyſtym błoniu ná gránicy wkopáć [...]/ pod ktore ſie mieli z iecháć/ á pod nim ſwe rozmowy mieć/ maſto [*!*] iednego namiotu. *BielKron* 414, 272v.

d. *Wskazuje na przedmiot porównania*; *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika* (*lub jego elipsą*) (*51*) :

W przypadkach N, G i A (*49*): *BielŻyw* 154; tyś miáſto tarczey ſtał záwżdy przedemną wewſſytkich nieprzeſpiecznoſćiach żywotá mego. *RejPs* 23v, 23v, 63v, 114, 124, 164v, 199; *MurzHist* O2v; *KromRozm II* mv; *GliczKsiąż* G7; będę wam miáſto oycá/ á wy mi będziećie miáſt[o] ſynow y corek *KrowObr* C4v, 5; *RejWiz* A8; *Leop* 1.*Reg* 25/16, 2.*Reg* 19/22; Podam [...] ſyny Ammonowe miáſtho łożyſká owcam *BibRadz Ez* 25/5, *Iudith* 8/10, *Bar* 5/1, II 100c *marg*; ták wiele Krześćiánow dał popalić/ iż ie przez kilká dni y nocy miáſto iednych drew palono *BielKron* 145, 251; Ty [*księgi*] tedy [...] miáſto wtorey pamięćy iżeby były miany y dobrze zachowany każdemu rádzę. *KwiatKsiąż* Hv, D3; *Mącz* 196b, 493b; Płucá [...] Sercućiem miáſto wezgłowia podłożony *SienLek* 16v; wiedźieć to maſz/ że v Páná Bogá ieden tyſiąc miáſto iednego dniá ieſt policzo^{n} *LeovPrzep* H; iż Pan chowa ty ſrogie pogány wſchodoſłońcowe ſobie miáſtho biczá ſwego ſrogiego. *RejAp* 137, 24; *RejPos* 344v,

Ooo4; *RejZwierc* 78v, 111, 152; *BudBib Eccli* 4/10; *BudNT Rom* 11/9 [*2 r.*]; *SkarŻyw* 291 [*2 r.*]; Smierć ieſt miáſto żywotá człeku mizernému. *GórnTroas* 27; *LatHar* 179; *SkarKaz* 578a; Człowiek człowiekowi ieſt cżáſem miáſto Bogá/ Cżáſem też miáſto wilká *KlonWor* 81, 26.

~ *W połączeniu z bliskoznacznym przyimkiem lub przysłówkiem*: »miasto [*czego*] albo (nie inaczej, tak) jako [*co*]« (*2*): Pro parente colere, Miáſto oycá álbo nie ynáczey yáko oycá miłowáć. *Mącz* 323a, 493b.

»za [*co*], miasto [*czego*]« (*1*): Racz mi być miły panie za boga obrończę mego/ bądz mi miaſto mieſtcza obronnego *WróbŻołt* 70/3. ~

W innym przypadku (*1*): Cnotą miáſto chłodnego okłáday ią wſzędy *RejWiz* 79.

e. *Wskazuje na znak*, *symbol*; *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A* (*5*) : Potym mu Ceſarz w rękę miecż dał miáſto poſeſsiey *BielKron* 232v, 326; y oney ſkrzyni ktorą im był dał miáſto przymierza/ [...] nigdy przepuſzczáć nie raczył *RejZwierc* 257v; *RejPosRozpr* cv; Furcifer – Lotrzik ktori dląniecznoti iakiey muſiął na ſzi noſicz widły miaſto ſzubienice *Calep* 443a.

f. *Wskazuje na wzór*, *przedmiot naśladownictwa* (*3*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A (*2*): Więc ná rybi xtałt/ wnet ſzkutę vrobił/ [...] Sżtabá miáſto łbá/ á Rufá ſpráwioná/ Miáſto ogoná. A miáſto ſkrzeli dla pewnieyſzey iázdy/ Przy burtách obu rozſadźił Poiázdy *KlonFlis* E4.

W połączeniu z drugim członem w postaci czasownika (*2*): *KlonFlis* E4 *cf wyżej*.

g. *Wskazuje na funkcję językową*; *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N*, *G i A lub w postaci łacińskiego hasła słownikowego bez względu na część mowy* (*230*) :

α. *O funkcji semantycznej*; *dotyczy znaczenia wtórnego*, *nie podstawowego*, *lub użycia rzadszego synonimu* (*225*) :

cum G (*219*) : Tu ná tym mieyſcu wiádomość rozumie ſię miáſto doświádczenia. *BibRadz* I 2a *marg*; Decanus, In Bibliis legitur pro decurione, Miáſto dzieſiątniká/ Rotmiſtrzá. *Mącz* 79a; Gemini, Bliźnięta/ Blisnkowie. Et pro duobus accipitur, Miáſtodwu. *Mącz* 143a; Hyalus, Latine vitrum, Scklenicá álbo śćko á miáſto zieloney fárby bywa kłádziono. *Mącz* 160a; Orbita aliquando pro Rota, Miáſto kołá álbo czego okrągłego. *Mącz* 267c; Synogoga, congregatio, Zgromádzenie/ gmin/ ześcieſię weſpołek. Ztąd miáſto Bóżnice álbo kościołá bywa bráne *Mącz* 436d, 8b, 10b, 38b, 52d, 53a (*201*); *BiałKat* 93v; *KuczbKat* 190; *RejPosWstaw* [143[4]]; [*Bethkerim*] Słowo Hywreyſkie wła: Znaczy płomien wielkie[go] ogniá Tu ſię kłádzie miaſto proporcá *BudBib* I 376c *marg*; *KlonŻal* B4v *marg*; Duſzá wedle ſpoſobu ięzyká Zydowſkiego miáſto zdrowia ábo żywotá, częſto ſię w piśmie kłádzie. *WujNT* 7 *marg*; Ciáło miáſto rozumu y rozſądku ćieleſnego. *WujNT* Yyyyyv, *przedm* 20, *s*. 66 *marg*, 78 *marg*, 150 *marg*, Yyyyyv, Zzzzz3, Zzzzz4 [*4 r.*].

Z przytoczeniem (*6*) : Epicurus pro voluptuario, Miáſto tego ſwiátá człowiek. *Mącz* 106c, 206d; Będźie miáłá w żywoćie/ miáſto Będźie brzemienna/ ieſt *Graecifmus WujNT przedm* 19, *przedm* 20 [*3 r.*].

β. *O funkcji fonetycznej litery* (*cum G i cum A lat*) (*2*) : I Polacy vziwaią iako i Łaćinnicy/ i miaſto vokaliſza/ iako nigdi: i miaſto *conſonantem* iáko Ian *JanNKarKoch* E4v.

γ. *O funkcji składniowej przypadka* (*cum G*) (*3*) : Strofuie mię iż niewiem/ że Grekowie nie máią *Ablatiuum*: ále miáſto nie^go^ vżywáią *Accuſatiuum*. *De Ablatiuo*/ wżdy/ kęſem wiedźiał/ iż go nie máią: álem ták rozumiał/ iż miáſto nie^go^ poſpolićie kłádą *Genitiuu*^m^ *CzechEp* 67; *WujNT* 483.

3. *Wskazuje na funkcję*, *cechę*, *przynależność przypisywaną*, *tj. niekoniecznie prawdziwą* (*cum G*); *pro Mącz* (*19*) :

W połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika (*15*): vczynili ſobie báłwan na kſtałt ćielcowy ktore^go^ ſnadz ſobie miáſto bogá chwalili *RejPs* 157v; *KromRozm III* B; *KrowObr* 81v, 193; kápłani ich ogień nákładſzy ſpalili ie/ á popioł miáſto świątośći nośili *BielKron* 185; Depraehendi pro moecho, Być poyman miáſto cudzołożniká. *Mącz* 318b; Pro delitiis crudelitas illi fuit, Miáſto roskoſzy okrucieńſtwo miał. *Mącz* 323a, 368c [*2 r.*]; *OrzQuin* N3v, N4, O4; *WujNT* 700; *KlonFlis* Hv.

~ *W połączeniu z bliskoznacznym przyimkiem*: »miasto [*czego*] a za [*co*]« (*1*): Quod virtutis nomine amplectimur Co miáſto cnoty á zá cnotę przyymuyemy. *Mącz* 303d. ~

W połączeniu z drugim członem w postaci przymiotnika lub zaimka przymiotnego (*2*): Pro supervacaneo et inutili haberi, Myáſto zbytnego y nyepożytecznego być myan. *Mącz* 434c; Meneta poety przywiodł [...] wirſzyk/ ktorego potym Kállimachus (miáſto ſwego) vżywał *BudNT przedm* b5v.

a. *Wskazuje na rolę wynikłą z przebrania*; *w połączeniu z drugim członem w postaci rzeczownika w przypadkach N i A* (*2*) : KSiądz ná rezurekcią żaká nowotnego/ Vbrał miáſto Anyołá *RejFig* Dd6v; Alexánder porwawſzy ſie miáſto pánny [*tj. w przebraniu kobiecym*] z drugimi/ pobili ony poſły *BielKron* 116v.

******* *Bez wystarczającego kontekstu* (*3*) : Pro, ablativo casui serviens significat, Zá/ wedle/ miáſto/ przed. *Mącz* 323a; Vice patris, Miáſto oycá. *Mącz* 493b, 447d.

******* *Dubium* (*w tekście zdefektowanym*) (*1*) : Márchołt. Wied[ziałem] [...] [po]trzebował chlebá/ á mnie [...] ziadlem plácek/ á miáſto [...] [gar]niec krowincem. *March*^2^ Dv.

Cf **WMIASTO**

AŻ, KW